

Dan Pitic, speologul orădean care duce lumina din adâncuri în cele mai diverse peșteri turistice ale lumii

Pentru Dan Pitic – spun angajatorii lui – iluminarea unei peșteri este mult mai mult decât instalarea de lămpi; este locul unde expertiza tehnică întâlnește viziunea artistică.

Universul întunecat și fascinant al peșterilor captivează prin frumusețea speleotemelor, prin ecosisteme unice, iar odată ce i-ai trecut pragul, te cheamă de fiecare dată să descoperi noi galerii, împingând limitele puțin câte puțin. Se împlinesc 40 de ani de când Dan Pitic a intrat pentru prima dată într-o peșteră. În 1992 a luat legătura cu lumea speologică și a început să participe la orice manifestare îi permitea timpul și bugetul: tabere de explorare, școli de formare, congrese, concursuri, expediții naționale și internaționale.

Dan Pitic a făcut parte, în 1997, din echipa care a participat la prima expediție integral românească în care s-a atins cota de -1.000m în peștera Pierre Saint Martin din Franța și a fost în tabăra de lucru la cea mai adâncă peșteră din lume la acea dată. A avut funcții în cadrul Federației Române de Speologie și a predat cursuri în cadrul Școlii Române de Speologie, care se ocupă de instruirea, formarea și perfecționarea în domeniul explorării peșterilor și al tehnicilor de parcurgere a cavităților subterane în siguranță.

După câțiva ani de speologie practică intens, a decis să facă un pas în spate și să se concentreze pe ceea ce i s-a părut mai motivant, mai precis speologia explorativă din zona Munților Bihor și Piatra Craiului. Face

acest lucru și în prezent când timpul îi permite, susținând activitatea clubului de speologie SpeoClub Cristal din Oradea, din a cărei conducere a făcut parte timp de 30 de ani.

„Chiar dacă la bază am o diplomă de inginer mecanic, am folosit cunoștințele căpătate în speologie de a urca și coborî pe o coardă pentru a lucra ca alpinist utilitar, la început pentru alții, iar din anul 2000 pentru firma proprie. Așa am ajuns și să particip la lucrări de amenajare a Peșterii Ungurul Mare și apoi în Peștera cu cristale din Mina Farcu, unde s-au folosit lămpile cu care lucrăm și azi la Cave Lighting”.

Tehnician calificat și membru valoros

Speologul orădean lucrează de câțiva ani la Cave Lightinig, în Germania. Contactul l-a făcut inițial prin colegul său de club, Adrian Kondacs, stabilit în Germania, care este angajat permanent la Cave Lighting. După interviu și discuții cu managerul companiei, Alexander Chrapko, Dan Pitic a ajuns să dea o probă de lucru, iar apoi să lucreze ca și colaborator în mai multe proiecte din Germania, Franța, Austria și Statele Unite. „Faceți cunoștință cu Dan Pitic, un speolog român, tehnician calificat și membru valoros al echipei Cave Lighting. Fără experiență fami-

lială în speologie, pasiunea lui Dan a început în adolescență, alimentată de povești de aventură – în special operele lui Jules Verne – și de o curiozitate profundă despre natură. După ce a explorat peșterile informal cu prietenii, s-a alăturat unui club de speologie în 1992 și nu s-a mai oprit de atunci. Această călătorie subterană de-o viață l-a condus în cele din urmă la descoperirea sistemelor Cave Lighting în timpul unor proiecte din România, în jurul anului 2012.

Ani mai târziu, chiar din prima zi a primului său proiect Cave Lighting din Germania, a știut că jobul i se potrivea perfect: i-a plăcut munca în sine, oamenii, spiritul de echipă și ceea ce el numește «muncă de calitate germană» – abordarea fiecărui detaliu cu precizie și străduirea permanentă pentru cel mai bun rezultat posibil”, așa începe prezentarea „Fetele din spatele luminilor”, postată de firmă pe rețelele de socializare.

Pentru Dan – spun angajatorii lui – iluminarea unei peșteri este mult mai mult decât instalarea de lămpi; este locul unde expertiza tehnică întâlnește viziunea artistică. Speologul orădean este descris ca un om curios și dornic să învețe, care studiază fiecare unghi și ajustează pentru a înțelege cum lumina poate dezvălui caracterul unic al unei peșteri și poate da viață fiecărui peisaj subteran.

„Diversele proiecte au avut diverse particularități care le fac deosebite. Una din peșterile din Saint-Cristophe (Franța) se par-

O ultimă verificare în Luray Caverns, din SUA

curgea doar pe o pasarelă metalică situată la înălțime. Alta se inunda aproape complet în caz de ploi torențiale. În Lurgrotte Pegau, lângă Graz, nivelul apei crește și cu 6 m. Prima peșteră în care am lucrat, Hermanshole din Germania, m-a impresionat prin frumusețea și bogăția peșterii, dar și prin complexitatea lucrărilor care le-am executat acolo.

Dar probabil cea mai interesantă lucrare este cea la care lucrăm în prezent, în peștera Luray Cavern, din Virginia. De la data deschiderii pentru public (6 noiembrie 1878), peștera a funcționat zilnic până în prezent, iar din 1881 a devenit prima peșteră iluminată electric din lume. Faptul că fluxul de turiști nu se oprește și că aceasta este cea mai vizitată peșteră turistică din Statele Unite (circa 500.000 de vizitatori pe an) și având în vedere bogăția obiectivelor care trebuiesc puse în evidență prin iluminare

(formațiuni, lacuri, spații vaste, culori deosebite...) ne solicită la maximum creativitatea și atenția”, povestește Dan Pitic.

CAMELIA BUȘU

În peșteră se simte ca acasă

Întrebat despre criteriile de care trebuie să țină cont la iluminarea unei peșteri, speologul ne-a pomenit mai întâi de cele tehnice, care presupun că vizitatorul trebuie să vadă lumina lămpii, nu lampa și mai ales nu ledul. Materialele folosite nu trebuie să fie vizibile, iar intervenția asupra peșterii trebuie să fie minimă. Din punct de vedere artistic, utilizarea luminii și a umbrei trebuie să scoată în evidență punctele forte identificate în teren: formațiuni, forme morfologice, reflexii, cursuri de apă. De asemenea, utilizarea de lămpi cu diferite temperaturi de culoare pune în valoare diferențele nuanțelor ale rocii, pentru a evita monocromismul.

„Aplicarea acestor principii vine cu experiența, cunoașterea specificațiilor tehnice a lămpilor folosite și exploatarea conformației specifice a fiecărei peșteri în care lucrăm”, explică Dan. Pentru el, nu contează neapărat faptul că lucrează „afară”. Contează mult faptul că lucrează într-un mediu în care se simte ca acasă – peștera, dar bineînțeles, remunerația e motivantă. Speologul orădean face parte dintr-o echipă care oferă vizitatorului un spectacol de lumini în interiorul unei peșteri, nu pentru a distra atenția de la frumoasele speleoteme, ci dimpotrivă, pentru a le pune în valoare, într-un echilibru uniform între lumini și umbre, oferind o experiență emoționantă. Iar când timpul îi permite, se întoarce în adâncurile munților de acasă, alături de prieteni, continuând explorările cu aceeași bucurie și pasiune care îl animă de patru decenii încoace.

FOTO: CAVE LIGHTING

Lumini în Luray Caverns

FOTO: CAVE LIGHTING

Tehnician calificat